

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Nowa Huta - dzielnica kontrastów

czas trwania: 3 godziny, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności: łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Po drugiej wojnie światowej w Polsce zagościł ustrój oficjalnie nazywany socjalizmem, zaś potocznie komuną lub komunizmem. To właśnie w myśl tego ustroju powstała Nowa Huta, która w swych założeniach miała być miastem socrealistycznym. O jej powstaniu w dużej mierze zdecydował czynnik polityczny. Nowa Huta miała być przeciwwagą dla inteligentckiego, kulturalnego Krakowa.

W 1949 roku rozpoczęto budowę kombinatu metalurgicznego na żyznych czarnoziemach, z których wysiedlono chłopów. W tym samym roku zaczęły też powstawać bloki mieszkalne dla klasy robotniczej - pracowników kombinatu. Geneza Nowej Huty stwarza więc obraz dzielnicy szarej i brzydkiej, zamieszkałej przez niewykształconych ludzi, a wielu mieszkańców Krakowa nigdy jej nie odwiedziło w przekonaniu, że nic ciekawego w Nowej Hucie zobaczyć nie można. Rzeczywistość jest jednak inna.

Nowa Huta to nie tylko kombinat i szare bloki, ale także najbardziej zielona dzielnica Krakowa, która powstała na terenach rolniczych nieopodal starej osady Mogiła. Wycieczkę po Nowej Hucie warto zacząć przy Centrum Administracyjnym kombinatu (na sam teren kombinatu trudno jest wejść, czasem organizowane jest jego zwiedzanie). Centrum Administracyjne to dwa budynki przy bramie głównej kombinatu, architektoniczne przykłady socrealizmu.

Udając się niewiele dalej przeniesiemy się w zupełnie inną, o wiele starszą epokę, trafimy bowiem na kopiec Wandy, która według Legendy nie chciała poślubić Niemca i wskoczyła do Wisły. Jej ciało wyłowiono nieopodal miejsca, w którym obecnie znajduje się kopiec - mogiła księżniczki Wandy. Na jego szczycie znajduje się pomnik orła białego ozdobiony kądzielą skrzyżowaną z mieczem, zaprojektowany przez Jana Matejkę. Kopiec powstał prawdopodobnie w VII lub VIII wieku.

Nieco dalej znajduje się Fort Mogiła, niegdyś brońcy Traktu Sandomierskiego przy Dolinie Wisły. Powstał on w latach 1895-96. Idąc ulicą Ptaszyckiego dochodzimy do osiedla Wandy. Jest to jedno z najstarszych osiedli Nowej Huty. Znajdują się na nim Cmentarz Mogiński, obecnie otoczony ze wszystkich stron osiedlem (co stwarza niezwykle klimat) oraz pierwszy blok wybudowany w Nowej Hucie.

Udając się dalej dojdziemy do Placu Centralnego oraz Alei Róż, które powstały według projektu Tadeusza Ptaszyckiego. Plac Centralny stanowi ważny węzeł komunikacyjny, natomiast Aleja Róż miała być najbardziej reprezentacyjną ulicą Nowej Huty. Miejsca te są bardzo ciekawie rozplanowane przestrzennie, całość sprawia wrażenie niezmiernego uporządkowania i symetrii. Przy Alei Róż w poprzednim ustroju stał ogromny pomnik Lenina. Swoje uczucia wobec osoby, którą przedstawił pomnik, mieszkańcy Nowej Huty wyrażali przy pomocy pomidorów, jaj oraz dynamitu. Podobno w pewnym momencie obok monumentalnej rzeźby stanęła budka ze strażnikiem pilnującym aby nowohucianie powściągnęły swoje ekspresyjne uczucia.

Spacer po Nowej Hucie kończymy nad zalewem, pięknym, rekreacyjnym terenem, odnowionym przed kilku laty. W lecie możemy tu opalać się na plaży, zimą karmić łabędzie, a w każdą porę roku wybrać się na spacer i zachwycić jak Nowa Huta jest bardzo zielona.

Program wycieczki

Kraków

Centrum Administracyjne kombinatu w Nowej Hucie

Centrum administracyjne Kombinatu w Nowej Hucie to dwa budynki połączone przejściem podziemnym. Wybudowane w stylu socrealizmu są jedna z ikon Nowej Huty. zostały wzniesione w latach 1952-1955 według projektu J. Ballenstedta i J. Ingardena. Potocznie nazywane bywają "Watykany" oraz "Pałace Dożów" gdyż nawiązują do renesansowych i barokowych włoskich pałaców.

50°04'48"N 20°04'05"E | na mapie:A

Kraków

Kopiec Wandy

Kopiec Wandy został usypany w VII w. Poświęcony Wandzie, która wzbraniała się zamążpójścia za Niemca. Ma 14 metrów wys. i ok. 50 metrów średnicy u podstawy. Na jego szczycie znajduje się kamienny biały orzeł zaprojektowany przez Jana Matejkę, zastąpił on drewniany krzyż, który podczas prac zabezpieczających w latach 80 XIX w. został usunięty.

50°04'13"N 20°04'05"E | na mapie:B

Kraków

Fort Mogiła

Fort Mogiła, niemal identyczny z fortem Mydlniki, powstał w latach 1895-1896. Mały, międzypolowy fort piechoty służył obronie Traktu Sandomierskiego, ciągnącego się wzdłuż Doliny Wisły. To ciekawe miejsce znajduje się między garażami, przy szlaku na Kopiec Wandy. Fort jest zarośnięty i zniszczony. Okiennice zabite deskami z napisem "Wstęp wzbroniony", zamknięta brama, zdemontowana kopuła pancerna wieży obserwacyjnej, sprawiają przygnębiające wrażenie. Jest to kolejny fort Twierdzy Kraków, który niszczeje z roku na rok coraz bardziej.

50°04'01"N 20°04'23"E | na mapie:C

Kraków

Cmentarz Mogilski

Cmentarz Mogilski jest niezwykle ciekawie usytuowany - znajduje się pośrodku Osiedla Wandy, które jest najstarszym osiedlem nowohuckim. Jest to cmentarz parafialny należący do parafii św. Bartłomieja w Mogile. Znajdują się na nim groby mogiłskich proboszczów i cystersów, pierwszych budowniczych Nowej Huty oraz 71 żołnierzy poległych w czasie bitwy o Kraków. Niektóre groby pochodzą z XX wieku.

50°04'09"N 20°03'04"E | na mapie:D

Kraków

Pierwszy blok w Nowej Hucie

Nowa Huta według założeń miała być "socjalistycznym miastem" tuż obok kulturalnego miasta Krakowa. Gdy decyzją z 1947 powstał kombinat wkrótce musiano utworzyć też zaplecze mieszkalne dla robotników w nim pracujących. 23 czerwca 1949 rozpoczęto budowę pierwszego bloku mieszkalnego na terenie wsi Mogiła. Obecnie jest to osiedle Wandy, blok oznaczony jest numerem 14 i znajduje się na nim tablica upamiętniająca to wydarzenie.

50°04'15"N 20°03'02"E | na mapie:E

Kraków

Plac Centralny

Plac Centralny w Nowej Hucie powstał według projektu Tadeusza Ptaszyckiego oraz Marty i Janusza Ingardenów. Budowa rozpoczęła się w 1949 roku. Plac Centralny jest przykładem socrealizmu, a architektura nawiązuje do renesansu. Na uwagę zasługuje przede wszystkim jego symetryczne rozplanowanie. Plac Centralny jest ważnym węzłem komunikacyjnym w Nowej Hucie, a także miejscem spotkań. Obecnie nosi imię Ronalda Regana.

50°04'20"N 20°02'15"E | na mapie:F

Kraków

Lenin pośród róż

Aleja Róż, zgodnie z założeniami ideowymi twórców Nowej Huty, miała być reprezentacyjną ulicą nowego miasta. Na jej końcu władze zaplanowały wybudowanie prawdziwego neorenesansowego ratusza, aby Huta nie była gorsza od Krakowa. Z projektu nic nie wyszło, ale ulica stała się słynna z powodu innego obiektu, który tu wzniesiono. W 1973 r. pośrodku placu, w otoczeniu klombów róż (stąd nazwa alei) stanął pomnik Lenina. Ufundowali go sami robotnicy, zbierając pieniądze ze swoich "trzynastek" i premii. Monument wodza rewolucji wykonał znany artysta Marian Konieczny - autor m.in. stołecznej Nike i odtworzonego w 1976 r. Pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie.

Chociaż Lenin znalazł się w sercu nowego socjalistycznego miasta, nie został pokochany przez jego mieszkańców. Do najbardziej wyraźnych oznak niechęci należała próba wysadzenia go w powietrze w 1979 r. Stał się wtedy kuternogą, choć brakującą część szybko dorobiono. Sprawców nie udało się schwytać, gdyż - jak uważają po dziś dzień mieszkańcy - sam św. Stanisław (patron Krakowa) pomógł im uciec. W 1989 r. pomnik zdemontowano. Obecnie znajduje się w prywatnym muzeum w Szwecji. Aleja Róż pozostała placem spotkań i spacerów, często odbywają się tu również koncerty i inne atrakcje.

50°04'40"N 20°02'21"E | na mapie:G

Kraków

Zalew nowohucki

Zalew nowohucki wraz z otaczającym go parkiem znajdują się w starej części Nowej Huty przy Alei Solidarności, nieopodal kombinatu. Powstał on w latach pięćdziesiątych dwudziestego wieku jako teren rekreacyjny robotniczej - w swych założeniach - dzielnicy. Sztuczny zbiornik, na którym znajduje się niewielka wyspa (która jest miejscem lęgowym ptaków), zajmuje ponad 7 ha, natomiast całość z parkiem około 17 ha. Przed kilku laty zalew został odnowiony - oczyszczono zbiornik wodny, zbudowano alejki, boiska, plac zabaw oraz utworzono sztuczną plażę.

50°04'39"N 20°03'13"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): skrzacik13, smokwawelski, ziellona, skrzacik13, skrzacik13, skrzacik13, arch. Demart, skrzacik13

Trasa dodana przez: skrzacik13

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do

innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 11 maja 2024 14:57:17